

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSA Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E. R. i Aleksandry R.

przeciwko T. R., T. R., W. R. i J. R.

o zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego T. R. i T. R.

przeciwko E. R. i A. R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 października 2010 r.,

zażalenia pozwanych W. R. i J. R.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 11 maja 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny:

1. oddalił wniosek pozwanych J. R. i W. R. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 27 kwietnia 2010 r. z uzasadnieniem,
2. odrzucił wniosek tych pozwanych o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny wskazał, że wniosek został złożony przez pełnomocnika pozwanych, który nie wykazał, że uchybił terminowi bez swojej winy.

Zażalenie na to postanowienie złożyli pozwani zarzucając naruszenie art. 168 § 1 k.p.c. przez wadliwe przyjęcie, że przekroczenie terminu do złożenia wniosku o doręczanie wyroku z uzasadnieniem nastąpiło z przyczyn zawinionych przez stronę oraz rozstrzygnięcie o tym wniosku na posiedzeniu niejawnym zamiast na rozprawie, a także naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że ustanowiony substytut obecny na rozprawie apelacyjnej powinien był złożyć wniosek o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem również wówczas gdy ogłoszenie wyroku zostało odroczone.

Zarzucając powyższe skarżący domagali się uchylecia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania na rozprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

W odniesieniu do zarzutu rozpoznania wniosku na posiedzeniu niejawnym: z dniem 19 kwietnia 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45). Zgodnie z art. 1 pkt 17 tej ustawy art. 168 k.p.c. uzyskał inne brzmienie, polegające na skreśleniu dotychczasowego zdania drugiego § 1 tego artykułu. Zdanie to w powiązaniu z brzmieniem zdania pierwszego tworzyło całość wskazującą, że na posiedzeniu niejawnym Sąd może rozstrzygnąć o wniosku tylko wówczas, gdy wniosek ten uwzględnia. Powołaną ustawą dokonano nie tylko skreślenia zdania drugiego § 1 art. 168 k.p.c. ale nadto zmieniono art. 169 k.p.c. (punkt 18 powołanej ustawy) przez dodanie § 5 w brzmieniu: "postanowienie w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu może być wydane na posiedzeniu niejawnym", co oznacza, że na posiedzeniu niejawnym może zapaść postanowienie zarówno uwzględniające wniosek jak i oddalające, a także odrzucające ten wniosek. Przepisy przechodnie tej ustawy w art. 4 stanowią, że w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 2, przy czym odstępstwa wymienione w tym przepisie nie mają zastosowania w sprawie niniejszej. Nie oznacza to jednak, że w odniesieniu do wniosku pozwanych zastosowanie mają przepisy art. 168 k.p.c. w brzmieniu uprzednio obowiązującym. Wyrok w sprawie ogłoszony został w dniu 27 kwietnia 2010 r. i z datą jego ogłoszenia zakończyło się postępowanie w danej instancji, to jest w instancji

odwoławczej; wyrok jest prawomocny. Wniosek o przywrócenie terminu został złożony 4 maja 2010 r., a więc po wejściu w życie nowej ustawy, przy czym podkreślić należy, że wniosek ten nie uchyla prawomocności wyroku, a w postępowaniu rozstrzygającym o takim wniosku poddana zostaje pod osąd tylko kwestia, czy strona zawiniła uchybienie terminu, czy też nastąpiło to bez jej winy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2001 r. III CZ 124/01, lex nr 558324). Zatem do tak rozumianego postępowania incydentalnego, toczącego się po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie, zastosowanie winny mieć przepisy ustawy nowej, ta bowiem ustawa obowiązywała tak w chwili wszczęcia tego postępowania, jak i w chwili orzekania o wniosku; przemawia za tym również ogólna reguła międzyczasowa dotycząca stosowania przepisów prawa procesowego wyrażona w art. XV przep. wpraw. k.p.c. W przepisach międzyczasowych kodeksu postępowania cywilnego należy bowiem dopatrywać się ogólnych reguł prawa intertemporalnego w dziedzinie prawa procesowego, zwłaszcza wówczas, gdy wprowadzając konkretne zmiany, ustawodawca nie dostarcza wystarczających dyrektyw w tym zakresie. Rozstrzygnięcie zatem o wniosku pozwanych na posiedzeniu niejawnym nie mogło być uznane za nieprawidłowe.

Nie mają również racji skarżący wywodząc, że uchybienie terminu nastąpiło bez ich winy, przy czym chodzi tu o działania ich pełnomocnika, które traktowane są jak działania samej strony. Na rozprawie apelacyjnej skarżących reprezentowała adwokat M. B., która złożyła pełnomocnictwo substytucyjne pochodzące od adwokata M. N., dotychczas reprezentującej skarżących. Po zamknięciu tej rozprawy strony zostały poinformowane, że sąd postanowił odroczyć ogłoszenie orzeczenia i że zostanie ono ogłoszone w dniu 27 kwietnia 2010 r.

Na skutek udzielenia dalszego pełnomocnictwa procesowego (substytucji), o którym mowa w art. 91 pkt 3 k.p.c. stosunek pełnomocnictwa powstaje pomiędzy mocodawcą a substytutem. Substytut staje się pełnomocnikiem strony, a nie pełnomocnika, który udzielił dalszego pełnomocnictwa. Substytut wykonując udzielone pełnomocnictwo działa więc w imieniu i ze skutkiem dla mocodawcy, przy czym udzielenie substytucji nie uchyla ani nie uszczupla umocowania pełnomocnika głównego. Te zasady, rządzące tzw. pełnomocnictwem substytucyjnym prowadzą do wniosku, że skarżący w dacie ogłoszenia wyroku byli reprezentowani przez dwóch pełnomocników, przy czym tylko w odniesieniu do adwokata M. N. została udokumentowana zaświadczeniem lekarskim niemożność działania wywołana chorobą trwającą do dnia 4 maja 2010 r. Nie zostało zaś wykazane, aby istniały przeszkody w

złożeniu, z zachowaniem terminu czyli do 4 maja 2010 r., wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem przez pełnomocnika substytucyjnego. Wniosek złożony w dniu 5 maja 2010 r. był wnioskiem spóźnionym, zatem jego odrzucenie przez Sąd Apelacyjny nie mogło być poczytane za nieprawidłowe.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił zażalenie.